

Opgave 1 Niet grappig: een staatsomroep?

Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2.

Inleiding

Staatssecretaris Sander Dekker (media, VVD) heeft ingegrepen in het publieke omroepbestel. Omroepen zijn gefuseerd en de 'taakopdracht' voor de publieke omroep is aangescherpt. De programmering van de publieke omroep moet onderscheidend zijn en dat betekent volgens de staatssecretaris dat er geen amusement enkel om het amusement mag worden uitgezonden.

In tekst 1 zet mediaverslaggever Wilfred Takken een aantal opvattingen over deze ingreep op een rij. Voor welke mensen zendt de publieke omroep dan nog uit? Als de plannen van Dekker doorgaan wordt de publieke omroep elitair.

In tekst 2 spreekt Piet Bakker (lector Crossmediale Journalistiek aan de Hogeschool Utrecht) de angst uit dat de publieke omroep door de plannen van Dekker een 'staatsomroep' zal worden.

Lees de regels 1 tot en met 36 van tekst 1.

In de regels 27 tot en met 30 staat dat amusement bij de publieke omroep een ander doel moet hebben dan puur vermaak.

- 2p 1 - Welk ander doel zou amusement bij de publieke omroep moeten hebben?
- Leg uit op welke wijze je amusement kunt inzetten om dat doel te bereiken.

Lees de regels 37 tot en met 40 van tekst 1.

- 2p 2 - Welke liberale opvatting over de economie is te herkennen in de regels 37 tot en met 40 van tekst 1?
- Leg uit wat er volgens die opvatting mis is met de situatie waarin het Nederlandse omroepbestel verkeert.

Lees de regels 41 tot en met 61 van tekst 1.

Dekker wil geen amusementsprogramma's enkel om het amusement op de publieke omroep. Hij verlaat daarmee het idee dat de publieke omroep een totaalprogramma moet verzorgen. In de regels 41 tot en met 61 wordt kritiek gegeven op de plannen van Dekker. Uit de vrees die geuit wordt, kan afgeleid worden dat de publieke omroep niet langer zal voldoen aan een andere eis die de Mediawet nu stelt aan publieke mediadiensten.

- 1p 3 Aan welke eis aan publieke mediadiensten zal de publieke omroep volgens tekst 1 niet meer voldoen zodra ze, zoals in het voorstel van Dekker, geen totaalprogramma meer uitzendt?

Lees de regels 62 tot en met 82 van tekst 1.

Zowel Remco van Leen als Taco Rijssemus wijzen op het verschil tussen de commerciële en de publieke omroep. Het verschil is zichtbaar in de programma's die worden uitgezonden.

- 2p 4
- Geef een voorbeeld van een soort programma dat wel past bij de publieke omroep en dat niet past bij de commerciële.
  - Leg uit wat de reden is voor commerciële omroepen om dat programma niet uit te zenden.

Lees tekst 2.

- 2p 5 Leg uit wat een onafhankelijk functionerende publieke omroep betekent voor de democratische rechtsstaat.

Betrek in je antwoord de reden waarom een staatsomroep zoals we die in dictaturen kennen, die betekenis niet kan hebben.

Zie de regels 43 tot en met 48 van tekst 2.

De nieuwsvoorziening van de publieke omroep moet volgens NDP Nieuwsmedia verdwijnen omdat deze bedreigend zou zijn voor de traditionele nieuwsmedia. Op de website van NDP Nieuwsmedia staat te lezen dat deze bedreiging mede een gevolg is van het proces van technologische convergentie.

- 3p 6 Leg uit hoe technologische convergentie er voor heeft gezorgd dat de nieuwsvoorziening van de publieke omroep bedreigend is geworden voor de traditionele nieuwsmedia.

Zie de regels 49 tot en met 60 van tekst 2.

De vraag die Piet Bakker, de schrijver van tekst 2, opwerpt nodigt uit om na te denken over mogelijke veranderingen.

- 2p 7 Welke veranderingen in de Nederlandse nieuwsvoorziening kunnen verwacht worden als alleen de commerciële omroepen nog nieuws- en actualiteitenprogramma's gaan uitzenden?
Geef twee veranderingen en leg je antwoord uit.

Opgave 1 Niet grappig: een staatsomroep?

tekst 1

Hoe grappig mag het zijn?

Amuseren om het amuseren is geen taak van de publieke omroep, maakte staatssecretaris Sander Dekker deze week duidelijk.

5 **Een elitaire opvatting, vindt 'Hilversum'. "Waarom zou je het monopolie van de lach aan de commerciële schenken?"**

10 Hoera, de politieserie Flikken Maastricht heeft de Televiziering gewonnen. Het prijzengala werd donderdagavond bekeken door maar liefst 2,2 miljoen mensen. Voor de meesten een heerlijk avondje verstrooiing, maar een paar kijkers zullen zich

15 achter de oren hebben gekrabd: wat is het doel van dit amusement? Wat leren we ervan? Mag dit wel van de regering?

20 Want divertissement pour divertissement¹⁾, dat wil staatssecretaris Dekker (Media, VVD) niet meer zien. Deze week maakte hij zijn hervormingsplan voor de publieke omroep bekend. De aangescherpte 'taakopdracht': concentreren op nieuws, informatie, educatie. Amusement moet bij de publieke omroep een ander doel hebben dan puur

30 vermaak. (...)

Waarom is dat een probleem, amusement bij de publieke omroep? Omdat de publieke omroepen, veelal gevormd rond religies en andere

35 levensbeschouwingen, geacht worden het volk te verheffen. Bovendien wint het liberale idee terrein dat de publieke omroep niet moet doen wat de commerciële ook

40 kunnen. (...)

Verder is het een klasseonderscheid: vindt de middenklasse het mooi, dan is het cultuur; vindt het volk het mooi, dan is het amusement.

45 Daar zit het pijnpunt voor de omroepdirecteuren: elitaire types, zo is de vrees, willen van de publieke omroep 'grachtengordel-tv' maken. Het volk wordt van de zenders verjaagd.

50 Als je alleen volkoren boterhammen biedt (informatie) en geen witbrood (amusement), maak je tv die voor de middel- en hoogopgeleide kijkers leuk is. Maar niet voor de laagopgeleiden.

55 (...) Taco Rijssemus, mediadirecteur van KRO-NCRV: "Dekker is een hoogopgeleide man die behoort tot de maatschappelijke elite. Dus heeft

60 hij een elitaire opvatting over de publieke omroep." (...)

Hoe zit het met het gewenste onderscheid met de commerciële zenders?
Directeur Remco van Leen van
65 AVROTROS: "Vermaak is ook een
publieke taak. Waarom zou je het
monopolie van de lach aan de
commerciëlen schenken? Het ver-
schil met de commerciëlen is dat wij
70 onafhankelijk van de commercie
werken. Dat geeft je ruimte om de
dingen goed te doen."

Ook Rjissemus van KRO-NCRV ziet
niets in dat criterium: "Dan kun je ook
75 wel stoppen met nieuws, want dat
doet RTL Nieuws uitstekend." Er is
wel een verschil, maar dat heeft niets
met genres te maken: "Commerciële
programma's worden gemaakt om er
80 geld mee te verdienen. En publieke
om een missie in een samenleving te
volbrengen."

bron: Wilfried Takken, NRCreader.nl, zaterdag 18 oktober 2014

noot 1 divertissement pour divertissement = amusement vanwege het amusement

tekst 2

De staatsomroep van Sander Dekker en D66

De koppen liegen er niet om op de vooravond van het grote omroepdebat: "Dekker neemt publieke omroep op de schop" en "D66 wil publieke omroep online aan banden leggen". De neo- en oud-liberalen hebben elkaar gevonden bij het bestrijden van de publieke omroep. Een strijd waarbij ze vrijwel alle media – buiten de NPO – aan hun zijde vinden. Volgens Piet Bakker koersen we met deze plannen af op een staatsomroep.

Nederland kent een geschiedenis van bijna 100 jaar gedoe rond de publieke omroep. Er viel een kabinet over. Maar de huidige staatssecretaris gaat een grens over die geen van zijn voorgangers overschreed. (...)

20 De lobby

Waar komen die plannen vandaan? Die komen onder meer bij de VVD en D66 zelf vandaan, terwijl men de publieke omroep altijd als bastion van PvdA en CDA heeft gezien. Een politiek geïnspireerde keuze. En het komt van de lobby van NDP Nieuwsmedia (kranten, tijdschriften, RTL, ANP, NU.nl). (...) Hun ideeën zijn glashelder: "de huidige overheidssteun aan de publieke omroep past niet binnen een toekomstbestendig en platformafhankelijk mediabeleid. Voor een doelmatige

35 inrichting van de nieuwsvoorziening moet de financieringsstroom naar de publieke omroepen, voor zover het nieuwsproducties betreft, gestaakt worden." NDP Nieuwsmedia heeft 40 daarom ook een 'public affairs' medewerker in dienst, een lobbyist dus. De publieke omroep bedreigt de traditionele nieuwsmedia en hun 45 nieuwsvoorziening moet verdwijnen. De Telegraaf heeft al aangeboden het nieuws van de NOS over te nemen. (...)

De smalle omroep

50 Dekker stuurt niet alleen aan op een kleinere publieke omroep, hij stuurt vooral aan op een smalle omroep: geen amusement, en alleen dat doen wat anderen niet doen. Dekker en de 55 zijnen doen voorkomen dat een belangrijk deel van de programmering van de publieke omroep probleemloos door de commerciële kan worden overgenomen. Maar dat 60 is nog maar de vraag. (...)

bron: Piet Bakker, De Nieuwe Reporter, 24 november 2014